

STORTINGET

Representantforslag 173 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Geir Jørgensen, Bjørnar Moxnes og Mimir Kristjánsson

Dokument 8:173 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sofie Marhaug, Geir Jørgensen, Bjørnar Moxnes og Mimir Kristjánsson om å ikke fornye utenlandskabler

Til Stortinget

Bakgrunn

Strømprisene i Sør-Norge har det siste halvannet året nådd rekordhøye nivåer. Som en enstemmig energi- og miljøkomité skriver i Innst. 446 S (2021–2022), skyldes kraftsituasjonen i 2021–2022 ikke mangel på kraft i Norge, men en kombinasjon av utviklingen i kraftmarkedene i landene rundt oss og ulike forhold i det norske kraftsystemet. Dette har samlet sett påvirket kraftprisene i Norge.

Jo flere utenlandskabler Norge har til kontinentet, hvor marginalprisen på kraft settes av fossil energi, desto større prissmitte opplever man i Norge. Vannkraftprodusentene kan sette vannverdien høyere. I en kritisk situasjon med høye gasspriser, som særlig skyldes Russlands struping av gasseksport og den påfølgende utfasingen av russisk gass etter invasjonen av Ukraina, har denne effekten blitt forsterket.

Norge har hatt utenlandsforbindelser for strøm fra 1960-tallet (før liberaliseringen av kraftmarkedet). Men etter liberaliseringen av kraftmarkedet har utbyggingen av utenlandsforbindelser fått en mer kommersiell karakter. Det legger press på den norske vannkraften i takt med økte strømpriser. Både de to utenlandskablene NordLink til Tyskland og North Sea Link til England lå

an til å øke strømprisene i Norge, og økt strømpris for kunder bidro til å gjøre kablene «samfunnsøkonomiske lønnsomme». I Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) sin vurdering av den omsøkte, og nå avviste, utenlandskabelen NorthConnect er det økt strømpris i Norge som kan gjøre utenlandskabelen «samfunnsøkonomisk lønnsom». Økt pris på fornybar kraft i Norge svekker miljøvennlig industri og grønn omstilling.

Behandlingen av nye utenlandsforbindelser utenfor Norden gjøres i dag av Olje- og energidepartementet, mens for utenlandsforbindelser internt i Norden er behandlingen delegert til NVE.

Norge har i dag fire forbindelser til Danmark. De to eldste, Skagerrak 1 og 2, nærmer seg slutten av sin tekniske levetid. Ifølge regjeringen opplyser Statnett at de mest sannsynlig vil ta stilling til om de ønsker å reinvestere i disse to Skagerrak-forbindelsene innen 2025, og at Statnett forutsetter at det vil være behov for myndighetsbehandling for å godkjenne disse kablene. Det vil altså bety at myndighetene må behandle en konsesjon for utenlandsforbindelser i denne stortingsperioden.

I energikommisjonens rapport NOU 2023:3 er det enstemmig anbefalt at myndigheten for behandling av utenlandsforbindelser mellom Norge og andre nordiske land vurderes flyttet fra NVE til Olje- og energidepartementet. Forslagsstillerne støtter dette, men mener at det i dagens situasjon kreves en enda grundigere behandling av nye utenlandsforbindelser, og at søknadene bør legges fram for Stortinget.

Om konsesjonene ikke fornyes slik det er i dag, kan dette brukes som et utgangspunkt for forhandlinger med EU om bruken av utenlandsforbindelsene.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen om at søknad fra Statnett om utenlandsforbindelser til Danmark legges fram til behandling for Stortinget.
2. Stortinget ber regjeringen ikke fornye eksisterende kabler til Danmark når de når sin tekniske levetid. Om Danmark ønsker fornyelse, kan regjeringen benytte anledningen til å reforhandle styringen av utenlandskabler med EU.

23. mars 2023

Sofie Marhaug

Geir Jørgensen

Bjørnar Moxnes

Mimir Kristjánsson